

Fra:	KS	Dato:	23.10.2013
Til:	Kommunal- og regionaldepartementet	Dokument nr.:	12/02207-4

Innspill fra KS til 4. konsultasjonsmøte 2013

1. Endringer i kommuneopplegget i forhold til forslaget til statsbudsjett 2014 fra regjeringen Stoltenberg II

Regjeringen skal 8.november legge fram sin tilleggsproposisjon til forslaget til statsbudsjett. På bakgrunn av landsstyremøte i KS og innspill fra KS regionale høstkonferanser vil KS fremme følgende forventninger til tilleggsproposisjonen:

1. Den varslede veksten i kommunesektorens frie inntekter må i det minste videreføres, uten nye forventninger eller bindinger knyttet til bruken av inntektsveksten. Den varslede veksten i frie inntekter er på 5,2 mrd kr, målt i forhold til inntektsnivået i 2013 slik det ble anslått i RNB 2013. 0,7 mrd kr av disse er knyttet til nye satsinger på henholdsvis vedlikehold av fylkesveger, helsestasjon/skolehelsetjeneste og deltidsutdanning av brannpersonell. Kommunesektoren må innenfor varslet vekst finansiere innstramminger på 0,3 mill kr (ressurskrevende tjenester og refusjonsordning for barnevernstiltak for enslige mindreårige asylsøkere). Økte demografikostnader og veksten i pensjonskostnader i 2014 anslås av departementet til 4,5 mrd kr, som overstiger den del av veksten i frie inntekter som reelt er disponibel for å videreføre dagens tjenestetilbud. I tillegg må kommunesektoren ta høyde for at den sterke veksten i grunnfinansiering av ressurskrevende tjenester og barnevernsutgifter vil fortsette i 2014. Et forsiktig anslag på slike ekstra utgifter som må dekkes inn, er på ½ mrd kr.
2. Det varslede kuttet i toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester (budsjetteffekt for kommunene i 2013 er 214 mill kr, som vil bli videreført i 2014) må reverseres. KS er enig i at den store veksten i samlede utgifter for stat og kommunesektor samlet over flere år er bekymringsfull, samtidig som det er et sterkt ønske både fra stat og kommune om å yte gode tjenester til de aktuelle brukerne. Det varslede kuttet vil imidlertid ikke påvirke samlet utgiftsvekst, men skyve utgifter over fra stat til kommune. KS vil samtidig påpeke det urimelige i at brukere som fyller 67 år faller ut av ordningen, med store konsekvenser for økonomien i enkeltkommuner. En opptrappingsplan for denne aldersgrensen, hvor aldersgrensen i refusjonsordningen økes med ett år om gangen med start i 2014, vil ha begrenset provenyeffekt i kommende års budsjett, men vil bli svært godt mottatt i kommunene.

KS vil foreslå at dette varslede kuttet reverseres i tilleggsproposisjonen, og at KS og regjeringen v/KRD, FIN og HOD samtidig setter ned en arbeidsgruppe som kan vurdere nærmere årsaker til den sterke veksten i ordningen de senere år, både i antall brukere og i kostnad pr bruker, og foreslå tiltak som kan stabilisere dette for offentlig sektor samlet.

3. KS vil også anbefale at den foreslåtte kommunale medfinansieringen av statlig refusjon over innslagspunktet for barnevernstiltak, ikke gjennomføres.

4. KS vil vise til samarbeidsavtalen mellom H, FrP, KrF og V, pkt 3 g som sier at utbyggingen av infrastruktur skal økes ut over rammene i Nasjonal Transportplan. Hvis det varslede gjennomsnittet for bevilgninger i første fireårsperiode av NTP skal nås i 2014, er det behov for å bevilge 775 mill kr til bymiljøavtaler, 212 mill ekstra til tilskudd til vedlikehold av fylkesveger og 102 mill kr ekstra til rassikring av fylkesveger ut over det som er lagt inn i forslaget til statsbudsjett for 2014. Tilskuddene til gang og sykkelveger må økes med 153 mill kr for å nå varslet gjennomsnitt i perioden 2014-2017. KS vil peke på at NTP 2014-23 viser at etterslepet på vedlikeholdet av det vegnettet fylkeskommunene overtok ansvaret for i 2010, er klart større enn hva som er tatt høyde for i de rammeøkninger som er gitt til fylkeskommunene for å ta igjen dette etterslepet.

KS oppfordrer til at det konkrete løftet i samarbeidsavtalen om økte bevilgninger til infrastruktur følges opp i regjeringens tilleggsproposisjon til statsbudsjettet for 2014.

2. Samarbeidet mellom Regjeringen og KS i lys av regjeringsplattformen

KS hovedstyre har behandlet og vedtatt sine forventninger til utformingen av nasjonal politikk overfor kommunesektoren i kommende stortingsperiode. Vedtak og begrunnelse for dette er lagt ut her:

<http://www.ks.no/PageFiles/52171/Forventninger%20til%20statlig%20politikk.pdf?epslanguage=no>

I sitt møte 16.10 behandlet KS landsstyre samme tema, og trakk fram følgende hovedområder i sin uttalelse:

- Kommuneøkonomi:
 - prioritering av vekst i frie inntekter
 - fullfinansiering av statlige vedtatte reformer innen kommunesektorens ansvarsområder
- Samhandlingsreformen:
 - Avvente endringer i gjennomførte virkemidler til det foreligger en følgeevaluering
 - Styrke kommunenes forebyggende folkehelsearbeid, i særlig grad rettet mot barn og unges psykiske helse
 - Økt kommunalt ansvar for psykisk helsevern og habilitering/rehabilitering må skje etter avtale og forutsatt oppbygging/overføring av ressurser og kompetanse
- Pleie og omsorg:
 - Arbeidstidsreguleringer som er innrettet mot økt kontinuitet, stabilitet brukervennlighet og kvalitet i tjenestene
 - Varsomhet med ny individuell rettighetslovgivning
- Barnehage og skole
 - Like rettigheter og plikter for kommunale og private barnehager i forhold til barnehageloven, og kommunal kompensasjonsplikt kun for faktiske utgifter i private barnehager
 - Satsing på etter- og videreutdanning av lærere, med lokal frihet til å velge virkemidler

- Samferdsel
 - o Styrking av rammer til vegvedlikehold og investering og drift av kollektivtrafikk
- Kommunereform
 - o Gjennomføring bygd på lokale prosesser, med sterk kommunal medvirkning, og også med åpning for å flytte oppgaver fra stat til regionalt nivå

Landsstyrets uttalelse er gjengitt her:

http://www.ks.no/PageFiles/52112/Landsstyreuttalelse_okt2013.pdf

KS har også analysert framlagte regjeringsplattform, og vurdert mulige konsekvenser for kommunesektoren. Analysen er lagt ut er:

<http://www.ks.no/PageFiles/52086/Regjeringsplattformen%20redigert%20sak.pdf?epslanguage=no>

KS ser fram til en direkte dialog med de ulike departementene om oppfølgingen av de konkrete punktene i plattformen. KS ser på dette tidspunktet et særlig behov for en overordnet diskusjon om følgende temaer:

1. Overordnede prinsipper for forholdet mellom kommune og stat

Regjeringsplattformen har ikke diskutert de overordnede prinsipper for forholdet mellom kommune og stat. KS legger til grunn at den nye regjeringen ønsker å videreføre følgende hovedprinsipper, forankret i Stortingets behandling av kommune-stat meldingen (Meld. St. 12 (2011-12))

- o finansiell og juridisk rammestyring som hovedregel
- o fullfinansiering av alle statlige reformer med konsekvenser for kommunale oppgaver
- o videreføring av kostnadsberegninger og lovmedvirkning, forankret i konsultasjonsordningen

2. Føringer for en kommunereform

Regjeringsplattformen varsler en gjennomgang av oppgaver hos stat og fylkeskommune, for å vurdere overføring til mer robuste kommuner. KS er positiv til desentralisering av oppgaver og plassering av myndighet hos folkevalgt organ nær innbyggerne som prinsipp. KS vil også understreke at et slikt prinsipp tilsier at det må vurderes om oppgaver kan overføres fra stat til regionalt folkevalgt nivå, med sikte på sterkere demokratisk forankring og bedre oppgaveløsning.

KS legger også til grunn at regjeringen i en eventuell sak til Stortinget gir føringer for framtidig oppgavefordeling, og redegjør for hvordan en reform kan bygges på lokale prosesser, og med lokal medvirkning.

3. Arbeid for forenkling og fornying av offentlig sektor

KS noterer med stor interesse det utvidede ansvaret for et nytt kommunal- og regionaldepartement. Samlingen av ansvaret for digitaliseringspolitikken, fornyingspolitikken og for hele plan- og bygningsloven i departementet, gir nye muligheter til å se viktige elementer i en samlet forenklingsspolitikk i sammenheng.

KS mener at følgende må prioriteres som sentrale elementer i en forenklingpolitikk for kommuner, næringsliv og innbyggere:

- Reduksjon av pålagte og mer tilfeldige rapporteringer fra kommunesektoren, og av omfanget av systemkrav knyttet til bestemte prosedyrer, saksbehandlinger og internkontroll, til fordel for å frigjøre kapasitet til tjenesteyting.
- Reduksjon om omfang av nasjonale tilsyn, til fordel for å frigjøre kapasitet hos fylkesmennene til veiledning, samt til tilsyn basert på lokal kunnskap
- Støtte fra staten til IKT samordning i kommunal sektor, i et samarbeid med KS
- Oppfølging av de foreslåtte tverrsektorielle tiltakene i Kommunal- og regionaldepartementets strategi for innovasjon i kommunal sektor (2013), bl.a etablering av et senter for kommunal innovasjon. Dette forutsettes forankret i en samarbeidsavtale med KS om innovasjon, tilknyttet konsultasjonsordningen.